

SYLABUS pro zkoušku z předmětu Česká literatura 19. století

Požadavky:

- **Aprobace čeština pro ZŠ, Čeština pro cizince:** předpokládá se detailní znalost tvorby klíčových autorů, schopnost interpretace klíčových literárních děl literatury 19. století a celková orientace v jednotlivých tématických okruzích a základních pojmech.
- **Aprobace čeština pro SŠ, Bohemistika v praxi:** předpokládá se detailní znalost nejen tzv. "klasických" autorů, ale i ostatních spisovatelů daného období, bezpečná orientace v jednotlivých tématických okruzích a základních pojmech, povědomí o směrových, stylových, žánrových a funkčních proměnách literatury 19. století (zhruba v rozpětí od poslední čtvrtiny 18.stol. do devadesátých let 19.stol.), schopnost přihlídnout k evropskému literárnímu kontextu.

Klíčové autoři:

Jakub Arbes, Svatopluk Čech, František Ladislav Čelakovský, Josef Dobrovský, Karel Jaromír Erben, Josef Václav Frič, Vítězslav Hálek, Karel Havlíček Borovský, Václav Hanka, Jan Herben, Ignát Herrmann, Josef Holeček, Alois Jirásek, Josef Jungmann, Václav Kliment Klicpera, Karel Klostermann, Jan Kollár, Karel Hynek Mácha, Alois Mrštík, Vilém Mrštík, Božena Němcová, Tereza Nováková, Jan Neruda, František Palacký, Milota Zdirad Polák, Karel Václav Rais, Karel Sabina, Josef Václav Sládek, Antal Stašek, Karolina Světlá, Josef Karel Šlejhar, Josef Kajetán Tyl, Jaroslav Vrchlický, Zikmund Winter, Julius Zeyer

Jakub Arbes

- romaneta, sociální romány, novinářská činnost, monografie literárních osobností,

Svatopluk Čech

- poezie (alegorické poémy *Slavie* a *Evropa*, historické eposy *Václav z Michalovic*, *Dagmar*, veršované idyly *Ve stínu lípy*, *Lešetínský kovář*, politická lyrika *Jitřní písně*, *Písně otrocka*, satirické skladby *Hanuman*, atd.)
- satirická próza (*Výlety pana Broučka...*), drobné prozaické žánry (arabesky, cestopisné črty), novely a pokusy o román *Jestřáb kontra Hrdlička*, *Kandidát nesmrtelnosti*

František Ladislav Čelakovský

- poezie: *Smišené básně*, *Ohlas písní ruských*, *Ohlas písní českých*, *Růže stolistá*, epigramy *Padesátka z mé tobolky*,
- satirická próza: *Patrní dopisové nepatrných osob*, *Literatúra krkonošská*,
- sběr folklóru: *Slovanské národní písně*, *Mudrosloví národa slovanského ve příslovích*, *České národní duchovní písně*, *Litevské národní písně*, atd.
- překlady W. Scotta, J.W. Goetha, J.G. Herdera
- redakce *České včely*

Josef Dobrovský

- literárněhistorické/literárněteoretické práce: *Geschichte der böhmischen Sprache und Literatur* (Dějiny české řeči a literatury), *Česká prozodie*
- jazykové práce: *Ausführliches Lehrgebäude der böhmischen Sprache* (Podrobná mluvnice jazyka českého), *Institutiones linguae slavicae dialecti veteris* (Základy jazyka staroslověnského), *Německo-český slovník*,
- textová kritika: *Pražský zlomek Evangelia sv. Marka*
- časopisy: *Böhmische Literatur auf das Jahr 1779*, *Magazin für Böhmen und Mähren*, *Slawin*, *Slovanka*

Karel Jaromír Erben

- původní práce: *Kytice z pověstí národních*, drama *Sládci*, balada *Smolný Var*, satira *Dobrodružství cestujících*,
- sběr folklóru: *Sto prostonárodních pohádek a pověstí slovanských v nářečích původních*, *Prostonárodní české písně a říkadla*, aj.
- odborné studie: *Víly čili Sudice*, *O dvojici a trojici v bájesloví*, *Slovo o písni národní*, aj.
- výbory ze starší české literatury, překlad Nestorova letopisu

Josef Václav Frič

- poezie, paměti, organizátor kulturního života, př.almanach (*Lada Nióla*)

Vítězslav Hálek

- poezie (sbírky *Večerní písně*, *V přírodě*, *Alfred*, *Goar*, *Pohádky z naší vesnice*, aj.)
- drama (*Záviš z Falkenštejna*, aj.)
- drobné prozaické žánry (povídky *Křídové kresby*-*Poldík Rumař*, aj., fejetony, cestopisné črty), divadelní kritiky,
- činnost v *Národních listech* a literárních časopisech, organizace kulturního života (Umělecká beseda)

Karel Havlíček Borovský

- satirické básnické skladby, epigramy
- kritické články: *Slovan a Čech*, kritika Tylova *Posledního Čecha*, *Kapitola o kritice*, *Epištoly kutnohorské*
- novinářská činnost: redakce českých novin a časopisů
- cestopisné obrazy, překlady z ruské literatury

Václav Hanka

- poezie: *Rukopis zelenohorský a královédvorský*, *Písně*
- překlady: *Prostonárodní srbská múza do Čech převedená*
- edice staročeské poezie *Starobylá skládanie*; Hankovy falzátorské zásahy do středověkých textů (*Mater verborum*, *Evangelium sv. Jana*, aj.)

Jan Herben

- románová kronika *Do třetího a čtvrtého pokolení*,
- *Hostišov*

Ignát Herrmann

- román *U snědeného krámu*
- drobná humoristická próza, črty z pražského prostředí, „nedělní povídky“

Josef Holeček

- románová kronika *Naši*
- drobná humoristická próza (*Obšit*, aj.)
- překlady lidové poezie různých národů (př. *Kalevala*)

Alois Jirásek

- první prozaické pokusy, cyklus drobných črt *Černá hodinka*, *Psohlavci*, *Skály*, aj.
- husitské románové epeje, románové kroniky, idyly a drobné prózy (*Filozofská historie*, *Maryla*, *Balada z rokoka*, aj.)
- drama: husitská trilogie, pohádkové drama *Lucerna*, obrazy ze života *Vojnarka*, *Otec*, veselohry *Kolébka*

Josef Jungmann

- literárněhistorické/literárněteoretické práce: *Historie literatury české aneb krátká historie národu, osvícení a jazyka*, *Slovesnost aneb Sbírka příkladů s krátkým pojednáním o slohu*
- jazykové práce: *Slovník česko-německý*
- překlady: J. Milton, G. A. Bürger, J. W. Goethe, F. Schiller, F. R. Chateaubriand, atd.
- programové statě: *O jazyku českém*, *O klasičnosti v literatuře vůbec a zvláště české*
- původní tvorba: romance *Oldřich a Božena*

Václav Kliment Klicpera

- dramatická tvorba (veselohry, historická tragédie *Soběslav*, *selský kníže*, rytířské hry *Blaník*),
- historické povídky *Točník*, *Věnceslava*, aj.

Karel Klostermann

- šumavské povídky a romány
- pozdní romány *Ecce homo!*, *Mlhy na Blatech*, *Suplent*

Jan Kollár

- poezie: první sbírka *Básně*, b. *Vlastenec*, básnická skladba *Slávy dcera*
- sběr folklóru: *Písňe světské lidu slovenského v Uhřích*, *Národné zpievanky*
- odborné statě/spisy: *O literárnej vzájemnosti mezi kmeny a nářečími slávskými*, *Výklad čili přímětky a vysvětlivky k Slávě dceři*, *Staroitalia slavjanská*, aj.
- prozaické žánry: italský cestopis, paměti, sbírky kázání

Karel Hynek Mácha

- poezie: první české a německé básně (*Versuche des Ignaz Mácha*, *Těžkomyslnost*, *Vzor krásy*, *Iduna*, aj.), ohlasová poezie, b. skladba *Máj*
- kompletní prozaická tvorba
- pokusy o drama *Bratří*, *Bratrovrah*, atd.
- deníky a zápisníky

Alois Mrštík

- první povídky z venkova a románová kronika *Rok na vsi*
- drama *Maryša*

Vilém Mrštík

- drama *Paní Urbanová*, *Maryša*
- romány *Pohádka máje*, *Santa Lucia*, *Zumři*
- překlady ruské literatury, úvahy o umění a kritice (*O realismu v dramatickém umění*)

Božena Němcová

- próza: povídky *Čtyry doby*, *Sestry*, aj. rozsáhlejší novely *Pohorská vesnice*, *V zámku a podzámčí*, aj. obraz ze života *Babička*, *Obrazy z okolí domazlického*,
- básnické prvotiny
- sběr folklóru: *Slovenské pohádky a pověsti*, *Národní báchorky a pověsti*

Tereza Nováková

- romány *Jan Jílek*, *Děti čistého živého*, aj.
- povídková tvorba (*Výkřiky a vzdechy*, *Úlomky žuly*, aj.)

Jan Neruda

- poezie. souborné dílo
- próza: *Studie krátké i kratší*, *Trhání*, *Arabesky*, *Povídky malostranské*
- drama: pokusy o tragédii, veselohry
- fejetony, cestopisné črty a obrazy z cest, novinářská činnost

František Palacký

- historiografické dílo
- literárněhistorické/literárněteoretické (estetické) práce: *Počátkové českého básnictví, obzvláště prozodie, Krásověda čili O kráse a umění*, aj.
- edice staročeské literatury, včetně rukopisů (*Die ältesten Denkmäler der böhmischen Literatur*)
- překlady Ossiana, původní básně (*Na horu Radhost*, aj.)
- organizátor kulturního života (časopisy, založení Českého vlasteneckého muzea, Matice české, atd.)

Milota Zdirad Polák

- básnická skladba: *Vznešenost přírody*
- cestopis *Cesta do Itálie*
- překlady Ossianových zpěvů, Byronových básní, atd.

Karel Václav Rais

- románová tvorba *Kalibův zločin, Západ, Zapadlí vlastenci*, aj.
- povídkové soubory *Výminkáři, Z vlasářských pamětí*, aj.
- poezie: satira a alegorie

Karel Sabina

- próza: historické obrazy, romány *Oživené hroby* a *Na poušti*, povídka *Hrobník*, novela *Msta o románu vůbec a českém zvláště, Dějiny literatury československé staré a střední doby*, atd.
- poezie: sbírka *Básně*
- libreta českých oper
- publicistická činnost
- sociálněpolitické pojednání *Duchovný komunismus*

Josef Václav Sládek

- kompletní básnická tvorba
- fejetony a vzpomínky (*Americké obrázky*)
- překlady anglické a americké literatury
- poezie pro děti

Antal Stašek

- povídkový cyklus *Blouznivci našich hor*
- románová tvorba *V temných vírech, Na rozhraní*
- epické básně

Karolina Světlá

- venkovské romány, pražské romány
- povídky *Černý Petříček*, soubor *Kresby z Ještědí*
- aktivity v ženském emancipačním hnutí

Josef Karel Šlejhar

- povídkové soubory *Dojmy z přírody a společnosti, Co život opomíjí*, aj.
- novela *Kuře melancholik*, románové prózy: *Peklo, Lípa*, aj.

Josef Kajetán Tyl

- dramatická tvorba: pohádkové drama, historická dramata, lidové frašky
- podoby prozaické tvorby: historické povídky *Dekret kutnohorský, Rozina Ruthardova*, obrazy ze současnosti a vlastenecké novely *Poslední Čech, Paličova dcera, Pražský flamendr, Ze*

života chudých, soubor Kusy mého srdce, aj., polemická povídka Rozervanec, soubor satirických povídek České granáty, cestopisné črty

- red. dobových časopisů *Jindy a nyní, Květy*, atd.
- překlady dramatických her (*Král Lear*)

Jaroslav Vrchlický

- epika: *Zlomky epopeje*- jednotlivé typy sbírek a jejich charakteristika: reflexivní poezie (*Duch a svět, Breviář moderního člověka, aj.*), drobná úvahová epika (*Staré zvěsti, Fresky a gobelíny, aj.*), velké epické skladby (*Hilarion, Twardovski, aj.*), česká národní tematika (*Legenda o svatém Prokopu, Selské balady, aj.*)

- sbírky lyriky
- drama: antická trilogie, dramatická trilogie z českých dějin, veselohry
- překladová činnost, využívání specifických básnických forem
- literární studie a eseje
- román *Loutky*

Zikmund Winter

- historický román *Mistr Kampanus*
- historické obrázky a novely *Krátký jeho svět, Peklo, aj.*
- studie středověké každodennosti, např. *Dějiny řemesel a obchodu v Čechách ve 14. a 15. století, V měšťanské světnici starodávne*, atd.

Julius Zeyer

- poezie: historické eposy, *Troje paměti Víta Choráze*
- próza: historické romány - obnovené obrazy a „nové mýty“ (*Jan Maria Plojhar, Dům U tonoucí hvězdy, Tři legendy o krucifixu, aj.*)
- drama: dramatická pohádka *Radúz a Mahulena*, historická dramata

klíčová literární díla:

J. Arbes: *Svatý Xaverius*; S. Čech: *jeden z Výletů pana Broučka*, poezie *Lešetínský kovář, Ve stínu lípy nebo Písně otroka*; F. L. Čelakovský: *Ohlas písní ruských, Ohlas písní českých*; K. J. Erben: *Kytice*; K. Havlíček Borovský: *Tyrolské elegie, Král Láva, Křest sv. Vladimíra*; V. Hálek: *Večerní písně, Pohádky z naší vesnice*; I. Hermann: *U snědeného krámu*; A. Jirásek: 1. díl *F. L. Věka* nebo 1. díl *Temna*; J. Kollár: *Slávy dcera (Předzpěv)*; K. Klostermann: *povídky (Odyssea soudního sluhy, Vánice...)*; K. H. Mácha: *Básně a dramatické zlomky, Křivoklad, Pouť krkonošská, Marinka*; A. a V. Mrštíkovi: *Maryša*; B. Němcová: *Babička, Čtyry doby*; J. Neruda: *kompletní básnické dílo, Povídky malostranské*; T. Nováková: *Úlomky žuly nebo Děti čistého živého*; K. V. Rais: *Kalibův zločin*; K. Sabina: *Oživené hroby*; J. V. Sládek: *dvě ze sbírek Světlu stopou, Za života, Na prahu ráje, Sluncem i stínem*; A. Stašek: *Blouznivci našich hor*, L. Stroupežnický: *Naši furianti* nebo G. Preissová: *Gazdina roba*, K. Světlá: *Vesnický román*; F. X. Šalda: *Boje o zítřek*, J. K. Šlejhar: *Kuře melancholik*; J. K. Tyl: *Strakonický dudák, Rozervanec*; J. Vrchlický: *básnické dílo (zejména lyrika Rok na jihu, Hořká jádra, Okna v bouři)*; Z. Winter: *Mistr Kampanus* nebo *Peklo*; J. Zeyer: *Vyšehrad, Jan Maria Plojhar* nebo *Tři legendy o krucifixu*; *Rukopis královédvorský a zelenohorský*

základní pojmy, tématické okruhy:

- různá pojetí a koncepty národního obrození (obrození jako vzkříšení, T. G. Masaryk, J. Kaizl, J. Hroch, V. Macura), periodizace, postoje a názory osvícenské generace (Josef Dobrovský, Bernard Bolzano) k možnostem národní emancipace, Jungmannův program národní kultury (jazykové pojetí národa, mýtus slavné české minulosti, idea slovanské vzájemnosti, atd.)
- klasicismus, anakreontika,

- romantismus/romantika, poetika r., subjektivní romantika Máchova, Máchovi souputníci (V.B. Nebeský, J. V. Frič, K. Sabina) a oponenti (J. K. Tyl, J. K. Chmelenský,

J. S. Tomíček)

- biedermeier jako kulturněhistorický a literárněhistorický pojem, poetika b., podoby b. v díle B. Němcové, J. K. Tyla a K. J. Erbena
- realismus, koncepce českého ideálního realismu, spory o naturalismus
- parnasismus a novoromantismus
- osvícenská a obrozená věda (náučné společnosti, České vlastenecké muzeum, obecná a literární historiografie, jazykověda – slovníková činnost, mluvnice a gramatiky, vědecká činnost Dobrovského, Jungmanna, Palackého, Šafaříka, atd.)
- fenomén bilingvity v literatuře českých zemí v 19. století (S. Kapper, K. Herloš, A. Meissner, U. Horn, M. Hartmann, A. Stifter,...až H. G. Schauer *Naše dvě otázky*), dvojjazyčnost českých autorů (např. K. H. Mácha, K. Klostermann, aj.)
- vztah české literatury 19. století k literaturám jiným (recepce S. Gessnera, J. G. Herdera, R. Chateaubrianda, G. G. Byrona, A. Mickiewicze, W. Scotta, H. Heineho, Gogola, G. Sandové, E. Zoly, F. M. Dostojevského, G. Flauberta, H. Sienkiewicze v české literatuře 19. století)
- významná nakladatelství, dobové literární časopisy

Obrození:

- obrozené almanachy (A. Puchmajer, V. Thám), prestižní poezie (M. Z. Polák: *Vznešenost přírody*, J. Kollár: *Slávy dcera*, *Básně*, V. Nejedlý, V. Hanka, B. Linda, J. J. Marek, aj.), prestižní próza (J. Linda: *Záře nad pohanstvem*, V. Novotný: *Obět*, V. K. Klicpera: *Točnick*) 20. let 19. století,
- jazykové obrany
- úloha překladu v době NO (Jungmannovy překlady, J. L. Ziegler: *Příběhové Telemachovy*, J. Nejedlý: *Numa Pompilius*, aj.)
- spory o prozódii (F. Palacký a P. J. Šafařík: *Počátkové českého básnictví, obzvláště prozodie*, Kollárův Předzpěv *Slávy dcery* x postoj J. Dobrovského a Š. Hněvkovský: *Zlomky o českém básnictví, zvláště pak prozódii*)
- hrdinská epika (*Rukopis královédvorský a zelenohorský*, J. J. Langer: *Bohdanecký rukopis*, Š. Hněvkovský: *Děvín*, evropský kontext- *Ossianovy písně*, *Písně o Nibelunzích*, *Slovo o pluku Igorově*, atd.)
- ohlasová poezie (P. J. Šafařík: *Tatranská múza*, F. L. Čelakovský, K. H. Mácha: *Ohlasy písní národních*)
- folklór a NO (koncepce sběru folklóru F. L. Čelakovského, J. V. Kamarýta x Jana z Rittersberka, Jana Jeníka z Bratřic, sběratelé folklóru P. J. Šafařík, J. Kollár, V. Hanka, F. Sušil, B. M. Kulda, aj.), význam pohádky (srovnání přístupu B. Němcové x K. J. Erbena),
- knížky lidového čtení, činnost M. V. Kramera a V. R. Kramera
- žánrový obrázek, idyla (recepce S. Gessnera, J. Nejedlý, V. Nejedlý, D. Rettigová, J. V. Sychra), rytířské povídky (J. J. Marek, P. Šedivý, F. B. Tomsa),
- podoby poezie (J. V. Kamarýt, J. Vacek- Kamenický, V. J. Pícek, A. Vinařický, K. Sabina, K. H. Mácha, V. B. Nebeský, aj.) a prózy (F. J. Rubeš, J. K. Tyl, K. H. Mácha, K. Sabina, aj.) 30. let a 40. let 19. století,
- obrozené drama: V. Thám, P. Šedivý, V. K. Klicpera, F. Turinský, J. N. Štěpánek, K. H. Mácha, J. K. Tyl,

2. polovina 19. století:

- generace májovců (program a cíle, almanachy představitelé J. Neruda, V. Hálek, A. Heyduk, R. Mayer, V. Šolc, G. Pfeleger-Moravský, J. Arbes, K. Světlá, A. V. Šmilovský)
- parnasistní generace (program a cíle, dobové časopisy, “rozdíl“ mezi tzv. školou národní a školou kosmopolitní, představitelé E. Krásnohorská, S. Čech, J. Vrchlický, J. Zeyer, J. V. Sládek, B. Jelínek,)
- regionalismus českého realismu (návaznost na venkovskou povídku B. Němcové, K. Světlé, A. V. Šmilovského, hlavní představitelé)

- novoromantismus v české literatuře (obnovené obrazy J. Zeyera, národní historický epos/epika- J. Zeyer: *Vyšehrad, Karolínská epopeja*, S. Čech: *Václav z Michalovic, Adamité, Jan Žižka, Roháč na Sioně, Lešetínský kovář*, J. Vrchlický: *Legends věků, Zlomky epopeje*)
 - drama: Prozatímní divadlo a Národní divadlo, představitelé dobového dramatu (J.J.Kolár, F.B. Mikovec, E. Bozděch, J. Neruda, F. V. Jeřábek, F. F. Šamberk, B. Adámek, J. Kvapil, J. Zeyer, L. Stroupežnický, G. Preissová, F.A. Šubert)
 - literární kritika (E. Krásnohorská, J. Durdík, F. X. Šalda, O. Hostinský, L. Čech), tzv. boj o Rukopisy (J. Gebauer, T. G. Masaryk), H. G. Schauer,
- literární žánry:
- balada (recepce Bürgerovy *Lenory*, J.J. Marek: *Horymířův skok*, F. L. Čelakovský: *Toman a lesní panna*, K. J. Erben: *Kytice*, V. Hálek: *Pohádky z naší vesnice*, J. Neruda: *Balady a romance*)
 - humor a satira (Š. Hněvkovský, F. L. Čelakovský, J.J. Langer, F. J. Rubeš, K. H. Havlíček, J. Neruda,
- S. Čech, K.V. Rais, I. Hermann)
- cestopisy a cestopisné obrazy (M.Z. Polák, J. Kollár, K. H. Havlíček, B. Němcová)
 - historická próza (P. Chocholoušek: *Templáři v Čechách*, B. Linda: *Záře nad pohanstvem*, V. K. Klicpera: *Točník*, K. H. Mácha: *Křivoklad*, J. J. Marek: *Jarohněv z Hrádku*,
- J. Svátek, K. Herloš, Z. Winter, A. Jirásek, V. B. Třebízský)
- povídky z venkovského prostředí v české, příp. v německé literatuře (B. Němcová, K.Světlá, F. Pravda, A. Stifter, K. V. Rais, A. Stašek, T. Nováková)
 - nové žánry generace májovců: romaneto (J. Arbes), fejeton (J. Neruda, V. Hálek),
 - „městská drobnokresba“ (I. Hermann, F. Herites, J. Neruda, J. Arbes, T. Nováková)
 - pokusy o současný román (J. Arbes, G. Pflieger-Moravský: *Paní fabrikantová*, M. A. Šimáček: *U řezaček*, K. Klostermann: *Ecce Homo!*)
 - románová kronika (A. Jirásek: *U nás, F.L. Věk, Temno*, J. Holeček: *Naši*, A. Mrštík: *Rok na vsi*, Jan Herben : *Do třetího a čtvrtého pokolení*)

Doplňující četba:

- E. Bozděch: Zkouška státníkova
 J. Jungmann: Dvojí rozmlouvání o jazyku českém , O klasičnosti v literatuře vůbec zvláště pak české
 J. V. Frič: Písně z bašty, Paměti
 K. Havlíček Borovský: Obrazy z Rus
 F. Herites: Maloměstské humoresky
 A. Heyduk: Cigánské melodie (in: Básně, 1859)
 Š. Hněvkovský: Děvín
 P. Chocholoušek: Templáři v Čechách
 B. Jablonský: Básně
 V. R. Kramérius: Knížky lidového čtení
 E. Krásnohorská: Výbor z díla I (Básně a libreta), edd. Z. Pešat a J. Křesálková, Praha, SNKHLU 1988
 J. Kollár: Cestopis do Horní Itálie
 V. Hálek: Pohádky z naší vesnice, Alfred, „Křídové kresby“, Na statku a v chaloupce
 J. Holeček: Jak u nás lidé žijou i umírají (první kniha z cyklu Naši)
 A. Jirásek: Temno, Lucerna,
 J. Jungmann: Atala...
 V.K. Klicpera: Divotvorný klobouk, Každý něco pro vlast, Točník
 J.J. Langer: Bodláčí a růže
 J. Linda: Záře nad pohanstvem aneb Václav a Boleslav
 J. J. Marek (Jan z Hvězdy): Známosti z průjezdu
 A. Mrštík: Rok na vsi
 G.Pflieger Moravský: Paní fabrikantová
 V. B. Nebeský: Protichůdci
 B. Němcová: Obrazy z okolí domažlického, Divá Bára, Karla, V zámku a podzámčí, Chyže pod horami,...

J. Neruda: Žerty hravé i dravé, Trhání, Arabesky, Pařížské obrázky
 T. Nováková: Jiří Šmatlán, Úlomky žuly
 M. Z. Polák: Vznešenost přírody, Cesta do Itálie
 G. Preissova: Gazdina roba, Její pastorkyňa
 A. J. Puchmajer: Almanachy, ed. J. Vlček, Praha, Česká akademie císaře Josefa 1917
 F. J. Rubeš: Pan amanuensis na venku aneb putování za novelou
 K. Sabina: Hrobník, Oživené hroby
 A. Stašek: Blouznivci našich hor
 L. Stroupežnický: Naši furianti
 J. Svátek: Paměti rodiny kata Mydláře
 K. Světlá: Kresby z Ještědí, Černý Petříček, Zvonečková královna
 M. A. Šimáček: Svět malých lidí, U řezaček
 K. Šlejhar: Dojmy z přírody a společnosti
 V. B. Třebízský: Levohradecká povídka, Povídky karlístejnského havrana
 J. K. Tyl: dramata, povídky
 Jan Erazim Vocel: Poslední Orebta, básnický cyklus (Přemyslovci, Meč a kalich, Labyrint slávy)
 V. Sv. Novotný: Oběť
 Zazděná slečna a jiné příběhy pro vyrazení (P. Šedivý: Zazděná slečna, J. Rulík: Boženka, veselého Kubíčka manželka, P. Šedivý: Maran a Onyra, F. Zanyš: Krátké opsání života Ludvíka šťastného, A. J. Zima: Karel Devienzo z Londonu a slečna Amálie florentýnská, V. M. Kramerius: Dobrá rada k potřebě, V. R. Kramerius: Železná košile), edd. J. Janáčková a J. Lehár, Praha, Československý spisovatel 1980.
 Pohádkové drama (ČK LN)
 Tři knížky lidového čtení (ČK LN)
 Romantické povídky z českého obrození, ed. M. Novotný, Praha, ELK, 1947
 - recenze Máje

Skripta, učební texty, základní literatura:

Haman, A.: Česká literatura 19. století. České Budějovice, Jihočeská univerzita-Pedagogická fakulta 2002.
 Janáčková, J.: Česká literatura 19. století: Od Máchy k Březinovi. Praha, Scientia 1994.
 Jeřábek, D.: Česká literatura od konce národního obrození do roku 1918. Brno, Masarykova univerzita-Filozofická fakulta 1999.
 Lehár, J.; Stich, A.; Janáčková, J.; Holý, J.: Česká literatura od počátku k dnešku. Praha, Nakladatelství Lidové noviny 2000.
 Homolová, K.; Otruba, M.; Pešata, Z. (edd.): Čeští spisovatelé 19. a počátku 20. století. Praha, Československý spisovatel 1982.
 Macura, V.: Znamení zrodu. České obrození jako kulturní typ, 2. vyd., Praha-Jinočany, H&H 1995.
 Janáčková, J.: Stoletou alejí, Praha, Československý spisovatel 1985.
 Vodička, F.: Počátky krásné prózy novočeské. Příspěvek k literárním dějinám doby Jungmannovy, 2. vyd., Praha-Jinočany, H&H 1994.

Dějiny literatury, slovníkové příručky:

Vlček, J. (ed.): Literatura česká 19. století I-IV, Praha, Jan Laichter 1902-1907.
 Jakubec, J.: Dějiny literatury české II. Praha, Jan Laichter 1934.
 Vlček, J.: Dějiny české literatury II, Praha, SNKLHU 1960.
 Novák, Arne: Přehledné dějiny české literatury, 5. vyd., Brno, Atlantis 1995.
 Vodička, F. (ed.): Dějiny české literatury II (Literatura národního obrození), Praha, Nakladatelství ČSAV 1960.
 Pohorský, M. (ed.): Dějiny české literatury III (Literatura druhé poloviny devatenáctého století), Praha, Nakladatelství ČSAV 1961.
 Černý, F.; Klosová, L. (edd.): Dějiny českého divadla III (Činohra 1848-1918), Praha, Academia 1977.
 Forst, V.; Opelík, J. (edd.): Lexikon české literatury 1 (A-G), Praha, Academia 1993.
 Lexikon české literatury 2/I (H-J), 2/II (K-L), Praha, Academia 2000.

Lexikon české literatury 3/I (M-O), 3/II (P-Ř), Praha, Academia 2000.
Nünning, A.(ed.): Lexikon teorie literatury a kultury, Brno, Host 2006.
Červenka, M.; Macura, V.; Med, J.; Pešat, Z.: Slovník básnických knih, Praha, Československý spisovatel 1990.

Doplňková literatura (studie, monografie, dokumenty):

Blažíček, P.: Epičnost a naivita Holečkových Našich, Praha, Oikumené 1992.
Čapek, J. B.: Duch české literatury předbřeznové a předmájové. Ideové proudy a osobnosti 1825-1858, Praha, Knihovna svazu národního osvobození 1938.
Čapek, J. B.: Záření ducha a slova. Literární stati a studie československé, Praha, J. R. Vilímek 1948.
Černý, V.: Knížka o Babičce, Praha, Lidová demokracie 1963.
Čornej, P.: Lipanské ozvěny, Praha-Jinočany, H&H 1995.
Černý, F. (ed.): Divadlo v Kotcích. Nejstarší pražské městské divadlo, Praha, Panorama 1992.
Fischer, O.: Činohra Národního divadla do roku 1900, 2. vyd., Praha, Československý spisovatel 1983.
Grund, A.: Karel Jaromír Erben, Praha, Melantrich 1935.
Haman, A.: Neruda prozaik, Praha, Československý spisovatel 1968.
Haman, A.: Literatura v průsečíku pohledů. Teorie-historie-kritika, Praha, ARSCI 2003.
Hausenblas, K.: Od tvaru k smyslu textu. Stylistické reflexe a interpretace, Praha, FF UK 1996.
Hodrová, D.: Hledání románu. Kapitoly z historie a typologie žánru, Praha, Československý spisovatel 1989.
Hodrová, D. (ed.): Poetika míst. Kapitoly z literární tematologie, Praha-Jinočany, H&H 1997.
Hrbata, Z.: Romantismus a Čechy. Témata a symboly v literárních a kulturních souvislostech, Praha - Jinočany, H&H 1999.
Hrbata, Z.; Procházka, M. (edd.): Český romantismus v evropském kontextu, Pardubice, Mlejnek 1993.
Hrbata, Z.; Procházka, M.: Romantismus a romantismy. Pojmy, proudy, kontexty, Praha, Karolinum 2005.
Hroch, M.: Na prahu národní existence. Touha a skutečnost, Praha, Nakladatelství Mladá fronta 1999.
Chalupný, E.: Josef Václav Sládek a lumírovská doba české literatury, Praha, Fr. Borový 1916.
Janáčková, J.: Český román sklonku 19. století, Praha, Academia 1967.
Janáčková, J.: Román mezi modernami, Praha, Československý spisovatel 1989.
Jankovič, M.: Josef Václav Sládek, Praha, Melantrich 1963.
Jeřábek, D.: O národní literaturu. Z úvah a polemik doby májovců a lumírovců, Praha, Melantrich 1990.
Jeřábek, D.: Tradice a osobnosti, Brno, Univerzita J. E. Purkyně 1988.
Jirát, V.: Lyrika českého obrození, Praha, Československý kompas 1940.
Jirát, V.: Portréty a studie, Praha, Odeon 1978.
Kačer, M.; Otruba, M.: Tvůrčí cesta Josefa Kajetána Tyla, Praha, SNKLU 1961.
Kosík, K.: Česká radikální demokracie. Příspěvek k dějinám názorových sporů v české společnosti 19. století, Praha, SNPL 1958.
Králík, O.: Demystifikovat Máchu. Tři studie, Ostrava, Profil 1969.
Králík, O.: Křižovatky Nerudovy poezie, Praha, SPN 1965.
Králík, O.: Osvobozená slova, Praha, Torst 1995.
Krejčí, K.: Česká literatura a kulturní proudy evropské, Praha, Československý spisovatel 1975.
Krejčí, K.: Heroikomické básnictví u Slovanů, Praha, Academia 1979.
Kusáková, L.: Krásná próza raného obrození 1 /studie/, 2 /antologie/, Praha, Karolinum 2003.
Kutnar, F.: Obrozené vlastenectví a nacionalismus, Praha, Karolinum 2003.
Marek, J.: Česká moderní kultura, Praha, Nakladatelství Mladá fronta 1998.
Macura, V.: Český sen, Praha, Nakladatelství Lidové noviny 1998.
Máchal, J.: Boje o nové směry v české literatuře (1880-1900), Praha, B. Stýblo 1926.
Machovec, M.: Tomáš G. Masaryk, Praha, Melantrich 1968.
Mocná, D.: Případ Kondelík. Epizoda z estetiky každodennosti, Praha, Karolinum 2002.
Mukařovský, J.: Kapitoly z české poetiky II. K vývoji české poezie a prózy, 2. rozš. vyd., Praha, Svoboda 1948.

- Mukařovský, J.: Kapitoly z české poetiky III. Máchovské studie, Praha, Svoboda 1948.
- Mukařovský, J.: Cestami poetiky a estetiky, Praha, Československý spisovatel 1971.
- Otruba, M.: Znaký a hodnoty, Praha, Československý spisovatel 1994.
- Otruba, M.: Jan Kollár jako argument pro Máchu a romantismus, Česká literatura 24, č.1, 1976, s. 256-260.
- Patočka, J.: Umění a čas I, II, Praha, Oikumené 2001.
- Pešat, Z.: Tři podoby literární vědy, Praha, Torst 1998.
- Pohorský, M.: Portréty a problémy. Literárněhistorické interpretace, Praha, Mladá fronta 1974.
- Polák, K.: O umění Jana Nerudy, Praha, V. Petr 1942.
- Pražák, A.: České obrození, Praha, E. Beaufort 1947.
- Rak, J.: Bývali Čechové... . České historické mýty a stereotypy, Jinočany, H&H 1994.
- Ravík, S.: Karel Havlíček Borovský. Portrét bojovníka, Praha, Pražská imaginace 1991.
- Růžicka, J.: Hubert Gordon Schauer (1862 – 1892). Žurnalista, kritik, inspirátor, Litomyšl, Město Litomyšl 2002.
- Řepková, M.: Vypravěčské umění Karoliny Světlé, Ústí nad Labem, Severočeské nakladatelství 1977.
- Sedmidubský, M.: Tschechische Literatur zwischen nationaler Romantik, Weltschmerz und Biedermeier, in: Neues Handbuch der Literaturwissenschaft 16, Europäische Romantik III. Restauration und Revolution, Wiesbaden, Aula-Verlag 1985, s. 439-468.
- Schanze, H. (ed.): Romantik-Handbuch, Stuttgart, Alfred Kröner Verlag 1994.
- Schulz, G.: Romantika. Dějiny a pojem, Praha-Litomyšl, Paseka 1999.
- Sochorová, L.: Sousedské divadlo doby národního obrození, Praha, Universita Karlova 1986.
- Stich, A.: Od Karla Havlíčka k Františku Halasovi. Lingvoliterární studie, Praha, Torst 1996.
- Šalda, F. X.: Duše a dílo, Praha, Melantrich 1947.
- Šalda, F. X.: Boje o zítřek. Meditace a rapsodie, Praha, Nakladatelství Lidové noviny 2000.
- Šmahelová, H.: Autor a subjekt v díle Boženy Němcové, Praha, Karolinum 1995.
- Štěpánek, V.: Z dějin obrozené literatury, Praha, Československý spisovatel 1988.
- Tureček, D.: Biedermeier a české národní obrození, Estetika 30, č. 2, 1993, s. 15-24.
- Tureček, D.: Rozporuplná sounáležitost, Německojazyčné kontexty obrozeného dramatu, Praha, Divadelní ústav 2001.
- Tureček, D.: Biedermeier a současná literárněvědná bohemistika, Česká literatura 51, č. 3, 2003, s. 281-301.
- Urban, O.: Česká společnost 1848-1918, Praha, Svoboda 1982.
- Václavěk, B.: Lidová slovesnost v českém vývoji literárním, Praha, Václav Petr 1940.
- Vašák, P.: Literární pouť Karla Hynka Máchy, Ohlas Máchova díla v letech 1836-1858, Praha, Odeon 1981.
- Viktora, V.: K pramenům národní literatury, Plzeň, Fraus 2003.
- Vlašínová, D.: Eliška Krásnohorská, Praha, Melantrich 1987.
- Vodička, F.: Cesty a cíle obrozené literatury, Praha, Československý spisovatel 1958.
- Vodička, F.: Struktura vývoje, Studie literárněhistorické, 2. rozš. vyd., Praha, Odeon 1969.
- Wellek, R.: Koncepty literární vědy, Praha-Jinočany, H&H 2005.
- Závodský, A.: František Ladislav Čelakovský, Praha, Melantrich 1983.

Sborníky prací:

- Prostor Máchova díla, ed. P. Vašák, Praha, Československý spisovatel 1986.
- Realita slova Máchova, edd. R. Grebeníčková a O. Králík, Praha, Československý spisovatel 1967.
- Torzo a tajemství Máchova díla, ed. J. Mukařovský, Praha, Fr. Borový 1938.
- Karel Hynek Mácha (Osobnost, dílo, ohlas), ed. A. Novák, Praha, Družstevní práce 1937.
- Ani labuť ani Lůna. Sborník k 100. výročí smrti K. H. Máchy, ed. V. Nezval, Praha, Otto Jirsák 1936.
- Realismus a modernost. Proměny v české próze 19. století, ed. V. Forst, Praha, Nakladatelství ČSAV 1963.
- Julius Zeyer. Texty, sny, obrazy, ed. T. Vlček, Vodňany, Městské muzeum Vodňany 1997.
- Jaroslav Vrchlický a Josef Holeček (1853 – 2003). Sborník ke 150. výročí narození dvou protichůdů, Praha, FF UK 2004.
- Prameny díla, dílo pramenem. Sborník z konference o životě a díle Boženy Němcové, Hradec Králové, Gaudeamus 1994.

Historické vědomí v českém umění 19. století. Uměnovědné studie III, ed. T. Vlček, Praha ČSAV 1981.

Město v české kultuře 19. století. Studie a materiály I, ed. M. Freimanová, Praha, Národní galerie 1983.

Divadlo v české kultuře 19. století. Studie a materiály II, ed. M. Freimanová, Praha, Národní galerie 1985.

Povědomí tradice v novodobé české kultuře. Studie a materiály III, ed. M. Freimanová, Praha, Národní galerie 1988.

Průmysl a technika v novodobé české kultuře, ed. M. Ottlová, Praha, Národní galerie 1988.

Prameny české moderní kultury, edd. O. Král, B. Svadbová, P. Vašák, Praha, Národní galerie 1988.

Člověk a příroda v novodobé české kultuře. Studie a materiály V, ed. M. Freimanová, Praha, Národní galerie 1989.

Proudy české umělecké tvorby 19. století. Sen a ideál, ed. M. Ottlová, Praha, ČSAV 1990.

Proudy české umělecké tvorby 19. století. Smích v umění, edd. M. Ottlová, M. Pospíšil, Praha, ČSAV 1991.

Čechy a Evropa v kultuře 19. století, edd. Z. Hojda, R. Prah, Praha, Národní galerie 1993.

Umění a civilizace jako zrcadlo světa, edd. M. Ottlová, M. Pospíšil, Pardubice, Mlejnek 1993.

Český lev a rakouský orel v 19. století / Böhmischer Löwe und österreichischer Adler im 19. Jahrhundert, edd. Z. Hojda, R. Prah, Praha, Koniasch Latin Press 1996.

Sacrum et profanum, edd. M. Ottlová, M. Pospíšil, Praha, Koniasch Latin Press 1998.

Idyla a idylčnost v kultuře 19. století, edd. K. Kaiserová, I. Martinovský, Ústí nad Labem, Albis international 1999.

Umění a veřejnost v 19. století, edd. K. Kaiserová, I. Martinovský, Ústí nad Labem, Albis international 1998.

Sex a tabu v české kultuře 19. století, ed. V. Petrbok, Praha, Academia 1999.

Salony v české kultuře 19. století, edd. H. Lorenzová, T. Petrasová, Praha, Koniasch Latin Press 1999.

Mezi časy... (Kultura a umění v českých zemích kolem roku 1800), edd. Z. Hojda, R. Prah, Praha, Koniasch Latin Press 2000.

Fenomén smrti v české kultuře 19. století, edd. H. Lorenzová, T. Petrasová, Praha, Koniasch Latin Press 2001.

Komunikace a izolace v české kultuře 19. století, ed. K. Bláhová, Praha, Koniasch Latin Press 2002.

Bůh a bohové. Církev, náboženství a spiritualita v českém 19. století, edd. Z. Hojda, R. Prah, Praha, Koniasch Latin Press 2003.

Biedermeier v českých zemích, edd. H. Lorenzová, T. Petrasová, Praha, Koniasch Latin Press 2004.

Vzdělání a osvěta v české kultuře 19. století, edd. K. Bláhová, V. Petrbok, Praha UČL AVČR 2004.

Mezi texty a metodami. Národní a univerzální v české literatuře 19. století, edd. D. Tureček, Z. Urválková, Olomouc, Periplum 2006.

Estetika 33, č. 3-4, 1996. (dvojčíslo věnované otázkám biedermeieru).

Jeden jazyk naše heslo buď III. Divadlo národního probuzení a jeho souvislosti. Sborník příspěvků u příležitosti 155. výročí založení Spolku divadelních ochotníků v Radnicích, edd. J. Vyčichlo, V. Viktora, Plzeň, Studijní a vědecká knihovna Plzeňského kraje, 2005.

Východočeské Athény a Josef Liboslav Ziegler. Sborník příspěvků ze symposia v Rychnově nad Kněžnou, ed. J. Petrbok, Boskovice, Albert 1997.

